

Vlaams
Parlement

stuk **1393** (2011-2012) – Nr. 2
ingediend op 1 maart 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met
het derde protocol bij de Europese kaderovereenkomst
inzake grensoverschrijdende samenwerking
tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten
betreffende Euregionale samenwerkingsverbanden (ESV's),
opgemaakt in Utrecht op 16 november 2009

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door de heren Paul Delva en Peter Reekmans

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Paul Delva, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heren Lode Ceyssens, Carl Decaluwe, Ward Kennes, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

1393 (2011-2012) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I. Uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand	4
II. Bespreking	6
III. Stemmingen	6
1. Artikelsgewijze stemming	6
2. Stemming over het geheel	6
Gebruikte afkortingen	7

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op datum van dinsdag 24 januari 2012 het ontwerp van instemmingsdecreet met het derde protocol – betreffende Euregionale samenwerkingsverbanden – bij de Europese kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten, zoals dit werd opgemaakt in Utrecht op 16 november 2009.

I. UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Bij wege van achtergrondsituering wijst minister *Geert Bourgeois* er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat de ontwikkeling van de grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of overheden, voor de Raad van Europa steeds een prioritair aandachtspunt is geweest. Reeds in 1980 kwam (in Madrid) dan ook de kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of overheden tot stand. De bedoeling van deze kaderovereenkomst bestond erin het sluiten van akkoorden tussen territoriale gemeenschappen of overheden aan beide zijden van een landsgrens aan te moedigen en te vergemakkelijken. Dit alles met inachtneming van de grondwettelijke regels eigen aan elk van de betrokken partijen.

Het probleem hiermee was echter dat een aantal obstakels, voornamelijk van juridische aard, de effectieve uitvoering van deze overeenkomst verhinderde. Vandaar de noodzaak om tot protocollen bij deze overeenkomst te komen. Twee dergelijke protocollen vulden de kaderovereenkomst van Madrid aan. Het in 1995 aangenomen aanvullende protocol regelde de juridische problemen die de kaderovereenkomst met zich meebracht in het interne recht, op een uniforme manier. Het protocol nr. 2 dat in 1998 tot stand kwam, zorgde voor een verdere aanvulling van de kaderovereenkomst en het eerste aanvullende protocol. Het is bedoeld als een ‘wettekst’ voor samenwerkingsovereenkomsten tussen gebieden die niet aan elkaar grenzen. Het erkent het recht van lokale besturen om samenwerkingsovereenkomsten te sluiten en creëert hiervoor een passend juridisch kader.

De minister laat daarna opmerken dat in de loop der jaren in gans Europa groeperingen en territoriale gemeenschappen of overheden werden opgericht. Heel vaak betrof het Euregio's die, onder andere, als doel hadden informatie uit te wisselen en activiteiten te coördineren. Het juridische statuut van die groeperingen verschilde van staat tot staat en daarenboven werden die groeperingen op Europees vlak ook niet erkend. Mee daarom werd opgeroepen tot een harmonisering van de betreffende regelgeving.

Nadat men op het niveau van de Europese Unie gestart was met de opmaak van een verordening betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (verordening (EG) nr. 1082/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende een Europese groepering voor territoriale samenwerking (EGTS), *PB. L.* 31 juli 2006, afl. 210, p. 19-24), opteerde men in het kader van de Raad van Europa voor een derde protocol bij de Europese kaderovereenkomst. In dat protocol zouden bepalingen over de oprichting en de werking van grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerkingsverbanden worden opgenomen. Dit alles in overeenstemming met de genoemde verordening. De minister preciseert dienaangaande dat heel grofweg gesteld kan worden dat het voorliggende protocol een met de EGTS vergelijkbare rechtsfiguur creëert, die echter ook gebruikt kan worden voor niet-lidstaten van de EU. De Raad van Europa telt naast de 27 (straks 28) EU-staten immers nog twintig andere lidstaten.

Het Comité van Ministers van de Raad van Europa nam de ontwerptekst van het protocol aan op 9 september 2009. Het protocol zelf werd opengesteld voor ondertekening tijdens

de conferentie van ministers bevoegd voor lokale en regionale besturen, die plaatsvond in Utrecht op 16 en 17 november 2009.

Hoewel de kaderovereenkomst en de eerste twee aanvullende protocollen dus in principe de weg vrijmaakten voor vruchtbare vormen van dialoog en samenwerking tussen territoriale gemeenschappen en overheden over twee of meer landsgrenzen heen, bleek dat de gestructureerde samenwerking tussen dezelfde entiteiten te kampen had met enorme moeilijkheden. De grensoverschrijdende samenwerking tussen lidstaten van de Raad van Europa, zij het op interstatelijk vlak of op het niveau van territoriale gemeenschappen of overheden, werd gehinderd door een groot aantal factoren. Dit wegens verschillen in politieke systemen, functies en bevoegdheden van territoriale gemeenschappen of overheden, wettelijke tradities, talen enzovoort.

Het derde protocol biedt een oplossing voor die situatie door te voorzien in regels inzake de oprichting, het lidmaatschap, de activiteiten en de verantwoordelijkheden van de verschillende groeperingen. Op die manier wordt immers de oprichting van Euregionale samenwerkingsgroeperingen (ESV's) mogelijk gemaakt.

De minister preciseert dat reeds bestaande grensoverschrijdende en interterritoriale samenwerkingsverbanden zich niet moeten omvormen tot 'nieuwe' ESV's. Ze kunnen gewoon verder werken overeenkomstig bestaande overeenkomsten. Territoriale gemeenschappen of overheden en andere betrokken entiteiten binnen de EU kunnen overigens ook gewoon de EGTS-verordening toepassen.

Om tegemoet te komen aan de bepalingen van het derde protocol kunnen de verdragsluitende partijen eventueel hun wet- of regelgeving aanpassen of herzien. Om dit te vergemakkelijken voorziet het protocol reeds dat er door het CDLR een modelwetgeving zal worden opgesteld die, na goedkeuring door het Comité van Ministers van de Raad van Europa, als bijlage bij het protocol zal worden gevoegd.

Het hier voorliggende derde protocol betekent dus een verdere stap in de richting van de vereenvoudiging van de procedures voor de oprichting van echte grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. De ervaring zal moeten uitwijzen in hoeverre de bepalingen van het protocol ook werkelijk zullen beantwoorden aan de noden van territoriale gemeenschappen of overheden.

Minister Bourgeois wijst er verder nog op dat de Vlaamse Regering een actief buurlandenbeleid voert, waarbij ze de interregionale samenwerking maximaliseert. Met de buurlanden en -regio's bouwt ze meer in het bijzonder grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden uit – ook via de EGTS-structuur – met het oog op een grotere cohesie op zoveel mogelijk bevoegdheidsdomeinen.

In concreto werken Vlaanderen en de Vlaamse lokale besturen actief samen in grensoverschrijdend verband met de Zuid-Nederlandse provincies en de Nederlandse grensgemeenten, Noord-Frankrijk en de regio Aken. Het moge voor eenieder duidelijk zijn dat het derde protocol hieraan weinig verandering zal brengen. Voor het grootste deel van de grens werden immers reeds structuren met rechtspersoonlijkheid opgezet onder de vorm van grensoverschrijdende openbare lichamen (GOL) uit de Benelux-overeenkomst van 1986 of als EGTS.

De reden dat de Vlaamse Regering desalniettemin belang hecht aan de goedkeuring en de daaropvolgende ratificatie van het voorliggende derde protocol is gelegen in het feit dat hierdoor kan worden bijgedragen aan de internationale inwerkingtreding ervan. Bovendien wordt zo een nieuwe rechtsvorm mogelijk gemaakt die bijkomend kan worden gebruikt in een grensoverschrijdende context, en eventueel ook nuttig kan zijn voor interterritoriale samenwerking met overheden buiten de EU.

Om al die redenen verzoekt de minister de commissieleden dan ook hun goedkeuring te willen hechten aan het voorliggende instemmingsdecreet.

II. BESPREKING

De heer *Ludwig Caluwé* verklaart ten aanzien van Nederland zelf bijzonder goede ervaringen te hebben met de rechtsvorm van het grensoverschrijdende openbare lichaam. Het spreekt dan ook voor zich dat hij ten volle achter ieder initiatief staat dat ertoe strekt om overal in Europa soortgelijke grensoverschrijdende samenwerking mogelijk te maken.

Er worden verder geen opmerkingen geformuleerd bij dit ontwerp van decreet.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het derde protocol bij de Europese kaderovereenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale gemeenschappen of autoriteiten betreffende Euregionale samenwerkingsverbanden (ESV's) ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Paul DELVA
Peter REEKMANS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

Benelux	België, Nederland, Luxemburg
CDLR	European Committee on Local and Regional Democracy – Comité européen sur la démocratie locale et régionale (Raad van Europa)
EG	Europese Gemeenschap
EGTS	Europese groepering voor territoriale samenwerking (Europese Unie)
ESV	Euregionaal samenwerkingsverband (Raad van Europa)
EU	Europese Unie
GOL	grensoverschrijdende openbare lichamen (Benelux)
PB	Publicatieblad van de Europese Unie